ÜNAK 2013 Konferansı

Bilgi Sistemleri Platformlar Mimariler ve Teknolojiler

Bildiri Özetleri

ÜNAK 2013 Konferansı
19-21 Eylül 2013 Marmara Üniversitesi, İstanbul

Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği
1991 ÜNAK

Marmara Üniversitesi
MARMARA ÜNİVERSİTESİ 1883

İstanbul, 2013

ÜNAK 2013 Konferansı: Bilgi Sistemleri, Platformlar, Mimariler ve Teknolojiler, 19-21 Eylül 2013, Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye Bildiri Özetleri

http://unak2013.unak.org.tr

Yayınlayan: Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği

ISBN: 978-975-95295-8-1

Editörler

Tolga Çakmak, Hüseyin Körpeoğlu, H. Fırat Akın, Nevzat Özel

Telif Hakkı

Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği ve Yazarlar, 2013. Her hakkı saklıdır.

Kapak Tasarım

H. Fırat Akın

ÜNAK 2013 Konferansı: Bilgi Sistemleri, Platformlar, Mimariler ve Teknolojiler (İstanbul:2013)
Bildiri özetleri/ ÜNAK 2013 Konferansı: Bilgi Sistemleri, Platformlar, Mimariler ve Teknolojiler, 19-21 Eylül 2013, Marmara Üniversitesi, İstanbul; yay. haz. Tolga Çakmak, Hüseyin Körpeoğlu, Hüseyin Fırat Akın ve Nevzat Özel. -- İstanbul: ÜNAK, 2013.
111 s.
ISBN: 978-975-95295-8-1
Yazar ve Eseradı dizini var.
1. Kütüphane Bilimi - Türkiye -Kongreler. I. Çakmak, Tolga II. Körpeoğlu, Hüseyin III. Akın, Hüseyin Fırat IV. Özel, Nevzat
Z672.5 Un13 2013

020 Un13 2013

Komiteler

Düzenleme Komitesi

Nevzat Özel (Eş Başkan)
Burçak Şentürk (Eş Başkan)
İlhan Akçal
Hüseyin Fırat Akın
Tolga Çakmak
Hira Gizem Fidan
Ezgi Güler
Güssün Güneş
Hamza Kandur
Hüseyin Körpeoğlu
Işıl İlknur Sert

Yerel Komite

Güssün Güneş (Başkan)
Ayşegül Türkoğlu (Başkan Yardımcısı)
Birgül Çakıral (Marmara Üniversitesi Yayınevi)

Bilim Komitesi

Tolga Çakmak (Eş Başkan)
Yrd. Doç. Dr. Güssün Güneş (Eş Başkan)
Doç. Dr. Umut Al
Yrd.Doç.Dr. Halis Alar
Yrd. Doç. Dr. Gülten Alır
Yrd.Doç.Dr. Dündar Alikılıç
Doç. Dr. Hakan Anameriç
Prof. Dr. Sacit Arslantekin
Prof. Dr.Doğan Atılgan
Doç. Dr. Özlem Bayram
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Bayter
Doç. Dr. Berat Bir
Prof. Dr. Mehmet Canatar
Prof. Dr. İrfan Çakın
Doç. Dr. Niyazi Çiçek
Prof. Dr. Tülay Fenerci
Doç. Dr. Oğuz İcimsoy
Dr. Asiye Kakırman Yıldız
Prof. Dr. H. Sekine Karakaş
Doç. Dr. Tuba Karatepe
Prof. Dr. Hamza Kandur
Doç. Dr. Ümit Konya
Prof. Dr. Serap Kurbanoğlu
Prof. Dr. Mehmet Emin Küçük
Doç. Dr. Özgür Külcü
Yrd. Doç. Dr. Esin Sultan Oğuz
Doç. Dr. Hüseyin Odabaş
Prof. Dr. İnci Önal
Doç. Dr. Fahrettin Özdemirci
Nevzat Özel
Doç. Dr. Coşkun Polat
Doç. Dr. Fatih Rukancı
Yrd. Doç. Dr. Işıl İlknur Sert
Yrd. Doç. Dr. İrem Soydal
Prof. Dr. Fatoş Subaşıoğlu
Yrd. Doç. Dr. Burçak Şentürk
Prof. Dr. Oya Gürdal Tamdoğan
Prof. Dr. Yaşar Tonta
Prof. Dr. Nazan Özenç Uçak
Yrd. Doç. Dr. Yurdagül Ünal
Prof. Dr. Bülent Yılmaz
Yrd. Doç. Dr. Malik Yılmaz

Kurum ve Kuruluşlarda Elektronik Belge Yönetimi için Prensipler ve Fonksiyonel Gereksinimler Üzerine Bir Değerlendirme

Bahattin Yalçınkaya[1]
[1]Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi, Türkiye (yalcinkaya@marmara.edu.tr)

Kurum ve kuruluşlar işlerini sürdürebilmek için yeni teknolojiler ve yeni metotlar ile tanışırlar ve belgeleri kontrol altında tutarak eski kayıtlardan, belgelerden ve prosedürlerden, daha az etkili olacak şekilde yararlanırlar. Birçok kuruluşta, değerli belgeler, merkezi veritabanları ya da paylaşılabilir bir yapıdaki dizinler içerisinde saklanır. Alternatif olarak, bu değerli belgeler büyük ölçüde dağıtılabilir ve kişisel bilgisayarların merkezi olmayan sabit sürücülerde depolanabilir. Durumu daha da karmaşık hale getirerek, bu senaryoların her birinde, depolanmış bilginin tamamını belgeler oluşturmayabilir. Her iki durumda da, bütünlük ve doğruluk için ihtiyaç duyulan ölçütler göz ardı edilebilir ve elektronik belgeler, kuruluşta veya ilgili bir arşiv kurumunda yararlı, anlaşılabilir ve kullanılabilir olmayabilir.

İşlerin yürütülmesi ve faaliyetlerin dokümante edilmesi için elektronik belgelere zaten güvenen ya da sistemlerinden basılı belgeleri çıkartmak isteyen kuruluşlar, elektronik belgelerin doğruluğu, güvenilirliği, yönetimi ve korunması sorunlarına çözüm aramaktadırlar. Günümüzde kuruluşların bilgi sistemlerinin kapasitesi, bilgi kaynaklarının düzenlenmesi ve yapısı, dijital ortamda kaydı tutulan politika ve uygulamalar konusunda aldıkları kararlar, arşiv kurumlarının, arşivsel değer taşıyan belgelerin uzun vadeli korunmasını garanti etmeleri için kullanabilecekleri strateji ve metot türleri üzerinde önemli bir etkiye sahip olacaktır.

Özellikle elektronik ortamda, arşiv yönetimi konularının, sistemlerin tasarımı ve yeni bilgi politikalarının oluşturulması ile yakından ilgili olduğu için, arşivciler, elektronik ortamda arşiv işlevini yürütmek amacıyla geniş alandaki belge yönetimi sorunlarını incelemek için çalışırlar.Yazılımlar, işletme sahipleri veya yöneticileri, belge yöneticilerine ve arşivcilere iyi bir elektronik arşivleme uygulaması ile uyumlu olan önemli araçları, işletme sürecine etkin bir katılım sağlaması amacıyla sunarlar.

Başarılı kurum ve kuruluşlar, ticari ihtiyaçları ve yasal yükümlülükleri karşılamak için ticari faaliyetlerinin orijinal kanıtlarını sağlamak, tutmak

ve kullanmak için bilgi sistemlerine ihtiyaç duyarlar. Elektronik ortamda, bu sistemlerin gelişimi ve uygulanması, hem kuruluşun ticari ihtiyaçları tarafından belirli ilkeler eşliğinde yönlendirilmelidir.

Bu ilkeler belgelere ilişkin ilkeler ve sisteme ilişkin ilkeler olarak sınıflandırılabilir. Belgelere ilişkin ilkeler;

- Kurum ve Kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgi ve belgeler, elektronik ortamda, faaliyetin esas kanıtı olarak aktif bir şekilde yönetilmeli ve güvenilir bir şekilde korunmalıdır,
- Kurum ve Kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgi ve belgeler, üstverinin etkin bir şekilde kullanılması yoluyla işletmenin iş bağlamına ilişkilendirilmelidir,
- Kurum ve Kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgi ve belgeler, uygun ve güvenli saklama ortamlarında tutulmalı ve gerektiği sürece yetkili kullanıcıların erişimine izin verilmelidir, ve
- Kurum ve Kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgi ve belgeler , yönetilebilir, sistematik ve denetlenebilir bir şekilde hazırlanmalıdır, şeklinde sıralanabilir.
- Sistemle alakalı olan ilkeler ise;
- Sistemler, iş ve belge süreçlerinin esas parçası olarak, iyi bir kurumsal bilgi ve belge yönetimini desteklemelidir,
- Faaliyetlere ilişkin bilgi ve belgelerin yönetilmesi için sistemler, arşivcilik sürecinin aktif, dinamik ve dahili bir parçası olarak standart bir üstveriye dayanmalıdır,
- Sistemler, platformlar zaman içinde birlikte çalışabilirlik hedefine sağlamalı kurum ve kuruluşlar arasında ortak anlaşılabilir ve paylaşılabilir bir yapının kurulması mümkün hale getirilmelidir,
- Sistemler, standartlar ve edinilen teknolojiler tarafsızlığa mümkün olduğu kadar açık olmalıdır,
- Sistemler, açık formatları kullanırken toplu veri alma ve verme için belirli kapasitelere sahip olmalıdırlar,
- Sistemler, kurumsal bilgi ve belgelerin güvenilir, güvenli bir ortamda korunmasını sağlayacak nitelikte olmalıdır,
- Sistemler, belgelerin nitelenmesi ve uzun ömürlülüğü açısından mümkün olduğu ölçüde standart aynı zamanda geniş ölçekli bir üstveri standardına sahip olmalıdır, ve
- Sistemler, bilgi ve verilerin kolaylıkla belge yapısına dönüşebileceği esnek yapıları sağlar mahiyette olmalıdırlar, şeklinde sıralanbilir.

Anahtar sözcükler: Elektronik belge yönetim sistemi, kurumsallaştırma